

Poročilo Komisije za samoocenjevanje kakovosti FDV
v mandatnem obdobju od 1. 10. 2011 do 30. 9. 2013

Komisija za samoocenjevanje kakovosti na FDV (v nadaljevanju KSK) je v sestavi, doc. dr. Branko Ilič (predsednik), doc. dr. Ana Bojinović Fenko (članica), doc. dr. Ilija Tomanić Trivundža (član), doc. dr. Nataša Logar Berginc (članica), doc. dr. Tanja Kamin (članica), Tilen Gorenšek (študent), red. prof. dr. Karmen Erjavec (odgovorna senatorka) imela v mandatnem obdobju 2011-2013 devet fizičnih sej in dve dopisni seji, skupaj 11 sej.

KSK je na sejah obravnavala raznoliko problematiko zagotavljanja kakovosti na FDV, dala pobude in predloge senatu FDV. V začetku delovanja je zaprosila vodstvo FDV, da interpretira in operacionalizira, ne samo formalno ampak tudi vsebinsko 78. člen Organizacijskih pravil, ki se nanaša na delovanje KSK. Vodstvo je zaprosila tudi za realizacijo sklepa KSK iz prejšnjega mandata, da imenuje odgovornega senatorja za kakovost. Omenjeni sklep je bil realiziran, tako je KSK januarja 2012 dobila odgovorno senatorko za kakovost red. prof. dr. Karmen Erjavec.

Ker je v organizacijskih pravilih poslanstvo KSK zelo široko zapisano, je KSK od vodstva pričakovala, da jo seznanijo s prioritetskimi nalogami, ki naj jih komisija v tem mandatu opravi.

Vodstvo fakultete je imelo do KSK visoka pričakovanja tudi glede zagotovitve kakovostnega pedagoškega dela in s tem povezano vzpostavitev kazalnikov kakovosti na znanstvenoraziskovalnem, pedagoškem in strokovnopodpornem področju.

Od KSK se je vodstvo pričakovalo tudi večje prizadevanje za boljšo povratno informacijo študentov pri izpolnjevanju anket in predlagalo, da KSK vzporedno z elektronsko anketo pripravi »pilotsko – papirnato« anketo. KSK je vodstvo seznanila, da je že v prejšnjem mandatu, bil posredovan predlog na UL o vnovični preučitvi in morebitni spremembi Pravilnika UL glede predpisane elektronske oblike študentske ankete in da smo skladno s pravilnikom o UL študentski anketi dolžni anketo izvajati elektronsko. Predlogi članic glede spremembe pravilnika in same vsebinske spremembe elektronske ankete so se do sedaj zbirale na UL. V letu 2013 je UL v okviru projekta KUL (Kakovost Univerze v Ljubljani) začela s vsebinsko spremembo univerzitetne ankete in v mesecu oktobru 2013 na nekaterih članicah izvedla tudi »testno« novo anketo, ki jo je UL opravila z namenom ugotavljanja uporabnosti in zanesljivosti odgovorov. Rezultati testne ankete bodo znani predvidoma do konca letošnjega leta.

Na sejah je KSK obravnavala tudi:

- Problematiko zaostritve kazni glede plagiatorstva pri pisnih izdelkih študentov in predlagala uporabo programa Turnitin za vse pedagoge.
- Sistem zbiranja informacij o nagradah in gostujočih profesorjih. Na fakulteti se do sedaj ni sistematično vodila posebna evidenca. Komisija je predlagala, da bi omenjene podatke zbirala in spremljala Služba za odnose z javnostmi (SOJ). Informacije o nagradah, dosežkih se že nekaj časa zbirajo na novi spletni strani FDV, kjer je tudi posebna rubrika »Novice in obvestila«, pod »Dosežki« so objavljeni vsi pomembni dosežki zaposlenih na fakulteti. Informacije o prejetih nagradah in gostujočih profesorjih SOJ objavlja na prvi spletni strani FDV in tudi tedensko v dogajanjih.
- Obravnavala je poročilo mag. Barbare Brečko o anketi »Zadovoljstvo študentov s študijem na FDV za leto 2011«. Z omenjenim poročilom je bilo ugotovljeno, da so na splošno študenti FDV-ja zadovoljni s študijem, da so najbolj zadovoljni z infrastrukturo na fakulteti, najmanj pa so zadovoljni s svetovalno pomočjo in študijsko prakso, da so nezadovoljni s samim bolonjskim sistemom, nezadovoljni so v višjih letnikih z urniki, ki po mnenju študentov niso dovolj transparentni. Iz poročila ankete je bilo razvidno, da so bolj zadovoljni študentje nižjih letnikov,

v višjih letnikih pa to zadovoljstvo pada, da izredni študentje vse vidike ocenjujejo boljše kot redni študentje. Študentje zadnjih letnikov so nezadovoljni z izvedbo študijske prakse, tudi s študijem v tujini niso dovolj informirani.

- Pripravljen je bil obrazec za samoevalvacijsko anketo, ki je bil ponujen profesorjem kot ena izmed oblik samoevalvacijske izvedbe pedagoškega procesa pri posameznem predmetu. Dostopen je v e-obliki, o načinu izvedbe pa se lahko odloči vsak posamezni nosilec. Samoevalvacijska anketa je prevedena tudi v angleški jezik.
- Odgovorna senatorka za kakovost je članom senata FDV prenesla priporočilo, da oblikuje strategijo programov fakultete za zunanjo akreditacijo.
- Vodstvu FDV je KSK predlagala nederavno nagrajevanje. S strani vodstva fakultete je bil predlog za nederavno nagrajevanje na FDV zadržan, na Kolegiju dekana je bil sprejet sklep, da se prodekan Podnar pogovori s KSK o kriterijih in merilih, ter operacionalizaciji nagrajevanja. Zaradi nastale finančne krize v državi, predloga pri delitvi IRD sredstev v višini 10% za pedagoške dosežke ni bilo možno uresničiti. Glede razširitve oz. dopolnitve črte odličnosti z diplomanti in njihovimi (so)mentorji, nagrajenimi pri strokovnih združenjih oz. izven UL FDV je vodstvo bilo proti, da se spreminja koncept odličnosti. Tradicija glede črte odličnosti mora ostati taka kot je. Predlog KSK glede nederavnega nagrajevanja je bil »zamrznjen« do takrat, ko bodo finančne razmere za to ugodnejše.
- Predsednik KSK je v tem mandatnem obdobju izpostavil vprašanje glede delovanja KSK v današnjih razmerah. Menil je, da je v luči varčevalnih ukrepov ogrožen njen smisel, v kolikor ni osnovnih pogojev in vzvodov za njeno delovanje. Izpostavljena je bila tudi komunikacija vodstva fakultete do posameznih komisij, kakor tudi do KSK.
- KSK se je prek univerzitetne službe za spremljanje kakovosti seznanila z dejstvom, da je v vsebini poročila evalvatorjev NAKVIS-a o reakreditaciji drugostopenjskih programov FDV med drugim kritika doletela tudi delovanje KSK. Zato je KSK zaprosila prodekana za dodiplomski in podiplomski študij, za pridobitev Odločbe NAKVIS-a glede reakreditacije drugostopenjskih programov. Člani KSK so se seznanili s prvo in drugo alinejo člena 2, ki pravi: «da mora FDV v roku enega leta od dokončnosti odločbe sprejeti kratkoročno in dolgoročno strategijo sistema zagotavljanja kakovosti, ter zagotoviti učinkovito in usklajeno delovanje komisij, še posebej Komisije za kakovost». Člani so prebrali tudi odgovor FDV na poročilo evalvatorjev, kot je bil zapisan v Odločbi in končni sklep NAKVIS-a. KSK je bila zadovoljna z vsebino odgovora FDV na evalvacijsko poročilo, vendar pa je soglasno izrazila nezadovoljstvo z naravo komuniciranja med vodstvom in KSK pri naslednjih postopkih:
 - a) Pri postopku priprave odgovora na evalvacijsko poročilo, konkretno glede delovanja KSK, je KSK bila mnenja, da bi vodstvo moralo kritično noto evalvacijskega poročila nemudoma sporočiti KSK in hkrati od KSK pridobiti odziv na to oceno. Na senatu osnutek odgovora na evalvacijsko poročilo ni bil obravnavan in tako se Komisija z njim ni mogla seznaniti. Obravnavali so ga le skrbniki programov. Ker *ex ante* tega ni bilo mogoče popraviti, je Komisija pričakovala, da se ta postopkovnik uvede pri novih (re)akreditacijskih postopkih v odnosu do komisij oz. organov, ki jih NAKVIS-ov dokument zadeva.
 - b) KSK je bila mnenja, da bi morala biti obveščena o končni vsebini Odločbe NAKVIS-a, ki se nanaša na področje spremljanja kakovosti na FDV in neposredno na delovanje KSK. Vodstvo bi moralo KSK obvestiti, kako interpretira pomanjkljivosti, ki jih je glede delovanja KSK treba odpraviti in kakšne so v tem smislu naloge KSK. Pristojnega prodekana je pozvala, da ji jasno sporoči, kaj pomenita cilja »kratkoročna in dolgoročna strategija sistema zagotavljanja kakovosti ter učinkovito in usklajeno delovanje KSK« in kakšna je časovnica za njuno izvedbo.
- V luči izboljšanja kakovosti delovanja FDV je KSK senatu predlagala, da se uvede postopek bolj transparentne komunikacije pri (re)akreditacijskih postopkih ob pripravi odgovora na vsako evalvacijsko poročilo NAKVIS-a za vse naslovljene deležnike na FDV (komisije oz. organe, pristojne za delovanje vseh dejavnosti fakultete, ne le pedagoškega procesa). Enako naj vodstvo tem organom nato sporoči strategijo udeležanja odpravljanja pomanjkljivosti.
- Obravnavala je Poročilo o kakovosti za leto 2011. Poročilo je bilo osredotočeno na oblikovanje internih kazalnikov kakovosti, po posameznih službah FDV in analizi stanja kakovosti po

posameznih delovnih področjih, v primerjavi z letoma 2009 in 2010, kar pa je seveda bil le začetek oblikovanja kazalnikov in bo v to smer potrebno vložiti še kar nekaj sistematičnega dela. V primerjavi s poročilom za leto 2010 je bil viden napredek, saj je poročilo bilo nadgradnja lanskega poročila. Poročilo za leto 2011 je bilo predstavljeno tudi na senatu FDV, kjer je bil sprejet sklep, da katere obravnavajo poročilo. KSK je pozvala predstojnike kateder, da v aprilu 2012 na katedrah obravnavajo poročilo o kakovosti za leto 2011 in Komisiji sporočijo svoje sugestije, pripombe, ter izboljšave kakovosti po posameznih področjih. Odzivi kateder so bili zelo mešani, saj nekatere katedre sploh niso imele pripomb, medtem ko so nekatere imele le manjše ideje. Pohvaljen je bil predvsem odziv katedre za novinarstvo, obramboslovja in kulturologije. Tri katedre se niso odzvale na poziv Komisije, kljub ponovnemu pozivu in naknadnemu roku, večina kateder pa tudi ni poslala nobenega predloga glede mednarodne primerljivosti. Komisija je ocenila, da je bil odziv kateder predvsem glede pobud in idej glede razvoja sistema kakovosti na FDV zelo slab.

- Obravnavala je tudi Poročilo o kakovosti za leto 2012. Omenjeno poročilo je bilo daljše od navodil UL, saj je Komisija želela posebej poudariti analizo postopkov akreditacije 13 fakultetnih programov 1. stopnje in 22 programov 2. stopnje, kot eno izmed ključnih aktivnosti preteklega leta, ki je in bo bistveno vplivala tudi na zasledovanje kakovosti na FDV. Na dopisni seji je obravnavala dopolnitve Poročila o kakovosti FDV za leto 2012, ki jih je predlagal Kolegij dekana. KSK je v tem poročilu vodstvu fakultete predlagala, da je potrebno začeti z aktivnostmi, ki bodo do konca leta 2013 pripeljale do strategije razvoja 2013–2018 in da v čim krajšem roku opravi razpravo glede možne zunanje akreditacije FDV kot institucije. V kolikor bi bilo bolj smiselno opraviti zunanjo akreditacijo po programih FDV, pa naj se pozove predstojnike kateder, ki bi bili z jasno zavezujočim sklepom vodstva oz. senata vsebinsko in časovno obvezani izpeljati ustrezne priprave in postopke akreditacije že letos. Glede na sklep senata FDV je bilo poročilo za leto 2012 obravnavano na ŠS in katedrah. Aprila 2013 je Komisija na dopisni seji obravnavala odzive kateder na Poročilo o kakovosti za leto 2012. Tudi v letu 2013 je bil prvotni odziv kateder zelo slab, zato se je KSK odločila in rok katedram podaljšala. Po ponovnem pozivu je od skupnih 12 kateder poročilo obravnavalo oz. posredovalo svoj odziv 10 kateder. Ena izmed kateder je v svojem odzivu izpostavila smiselnost obravnave poročila na katedrah po sprejetju poročila na senatu FDV, druga pa, da je »poročilo birokratsko«. KSK je bila mnenja, da je poročilo posredovano katedram zato, da bi njegove ugotovitve dosegle vsakega pedagoškega in povezanega raziskovalnega delavca zaposlenega na fakulteti. Namen obravnave poročila na katedrah po sprejetju na senatu FDV, pa je predvsem izmenjava informacij o ugotovitvah v poročilu, ne o zbiranju povsem novih podatkov. Slednji so sicer vedno dobrodošli s strani kateder, ne le ob 'priložnosti' priprave poročila. Poročilo vsekakor zgleda kot birokratsko, ima pa precej elementov razvojnih usmeritev; navsezadnje ima predloge za izboljšanje (nadaljnji razvoj) vsakega od opazovanih vidikov kakovosti. Priprava konkretnih predlogov razvojnih usmeritev v pogojih, ko se institucija bori za preživetje kadrov in programov, ni naloga KSK, ampak je podvržena novi strategiji FDV 2013–2018. Kot je ugotovila Komisija, tudi obravnava poročila za leto 2012, na katedrah ni vzbudila neke velike refleksije, niti v smislu podrobnejše analize, niti v smislu predlogov za izboljšave. Glede tega je Komisija sprejela tudi sklep, »da se pri pripravi poročila o kakovosti za leto 2013 vključi predstojnike kateder že v fazi priprave poročila z ustreznim zavezujočim sklepom senata, in sicer na enak način, kot so vključene fakultetne službe, prodekani itd.. Prav tako naj se vključi predstojnike raziskovalnih centrov in vodje programskih skupin. Ker bo vključenih še več deležnikov, je treba okrepiti strokovno podporo KSK tudi z vsebinskega vidika.«
- Predsednik je v tem mandatu izpostavil tudi pristojnosti KSK na relaciji KSK – senat – vodstvo, saj se je pri pripravi poročila za leto 2012 z intervencijami vodstva in kolegija dekana, KSK vse bolj spreminjala v komisijo vodstva, čeprav je KSK senatna komisija. V zvezi s tem je Komisija sprejela tudi naslednji sklep »da se pred pripravo poročila o kakovosti za leto 2013 na senatu v novi sestavi opravi ustrezna razprava z jasnejšo opredelitvijo smernic, nalog in pristojnosti KSK kot senatne komisije, saj ta nejasna razmerja otežujejo pripravo poročila o kakovosti.«
- Na eni izmed sej je bil podan tudi predlog, da se katedram predlaga, da določijo enega izmed učiteljev, ki bo znotraj katedre odgovoren za kakovost na pedagoškem in raziskovalnem področju.

- Ena izmed bolj obsežnih in glavnih nalog KSK v prejšnjem mandatu je bila vzpostavitev in oblikovanje Matrike kakovosti. S strani vodstva FDV je bila Komisija naprošena, da do januarja 2013 pripravi kazalnike kakovosti, do katerih se bo vodstvo tudi opredelilo. Komisija je pri pripravi kazalnikov Matrike kakovosti upoštevala dejstvo, da je po novi strategiji UL za obdobje 2012-2010:«Odlični in ustvarjalni» predvsem raziskovalna univerza, ki bo vpeta v mednarodne raziskovalne mreže. Pri oblikovanju kazalnikov je KSK sodelovala tudi s predsednico Komisije za magistrski študij in VŽU dr. Simono Kustec Lipicer, ter fakultetnimi službami. Obravnavala je izhodišča za vzpostavitev modela kakovosti na FDV. V Matriko so vključeni obstoječi kazalniki kakovosti iz poročila o kakovosti, strateški cilji FDV in kazalniki kakovosti iz dokumenta »Izhodišča za vzpostavitev modela upravljanja kakovosti na FDV«. Ker je bila pripravljena matrika preobsežna, je vodstvo od Komisije pričakovalo, da pripravi 8 do 10 glavnih kazalcev kakovosti. Pri oblikovanju kazalnikov so bili pomembni trije vidiki: mednarodna primerljivost UL (in FDV same), znotrajuniverzitetni vidik, ter sam postopek zbiranja podatkov v okviru FDV, ki je lahko natančnejši in globlji od univerzitetnega za notranje potrebe. Na prvo mesto so bili v Matriki postavljeni dejavniki, ki so ključni za znanstvenoraziskovalno področje. Komisija je s pripravo matrike začela v aprilu 2012 in jo zaključila januarja 2013. Do konca februarja 2013 je na prošnjo vodstva naredila »obtežitve« kazalnikov za znanstvenoraziskovalno, izobraževalno in strokovnopolpodporno dejavnost tako, da bodo v skladu z razvojnimi smernicami fakultete. Glede razmerja med kazalniki za znanstvenoraziskovalno, izobraževalno in strokovnopolpodporno dejavnost je KSK vodstvu fakultete predlagala naslednjo obtežitev:

- 45 % raziskovanje (ker je UL raziskovalna institucija),
- 40 % izobraževalna dejavnost in
- 15 % podporne službe.

Po mnenju KSK mora končno odločitev o obtežitvi (predvsem glede ponderjev za raziskovalno in izobraževalno dejavnost) sprejeti vodstvo in senat, upoštevajoč strateško usmerjenost FDV oz. njeno strategijo razvoja. Matriko kakovosti je 4. marca 2013 sprejel senat FDV.